

MARIA CRIVEANU

-coordonator-

MARIA SANDU

SORIN DOMNIȘORU

MONICA PĂTRUȚESCU

CRISTINA DRĂGUȘIN

CONTABILITATE FINANCIARĂ

MARIA CRIVEANU

-coordonator-

MARIA SANDU

SORIN DOMNIȘORU

MONICA PĂTRUȚESCU

CRISTINA DRĂGUȘIN

CONTABILITATE FINANCIARĂ

Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2014

Editura PROUNIVERSITARIA
București, 2014

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Marioara Avram

Prof. univ. dr. Magdalena Mihai

Copyright © 2014 Editura Universitaria

Copyright © 2014 Editura Pro Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria
și Editurii Pro Universitaria.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Contabilitate financiară / Maria Criveanu (coord.) ; Maria Sandu,

Sorin Domnișoru, Monica Pătruțescu, Cristina Drăgușin. –

Craiova : Universitaria ; București : Pro Universitaria, 2014

ISBN 978-606-14-0896-2

ISBN 978-606-26-0202-4

I. Criveanu, Maria (coord.)

II. Sandu, Maria

III. Domnișoru, Sorinel

IV. Pătruțescu, Monica

V. Drăgușin, Cristina

657

INTRODUCERE

Cursul **Contabilitate financiară** își propune să aducă în atenția studenților cea mai actuală viziune asupra potențialului informațional al contabilității entităților de afaceri, prin intermediul unui bogat itinerar teoretic și pragmatic. Scopul primordial al materialului didactic este așadar acela de a pune la dispoziția tuturor celor interesați modalități eficiente pentru înțelegerea problemelor specifice contabilității financiare, remarcându-se prin abordarea sistematică a tratamentelor și spețelor și devenind astfel o sursă documentară extrem de utilă și valoroasă destinatarilor săi. Prin intermediul conturilor și a altor instrumente specifice, dar mai ales prin intermediul raportărilor periodice de sinteză, contabilitatea financiară asigură informații extrem de utile în procesul managerial. Sub acest aspect, se acordă o atenție deosebită modului în care informațiile diseminate de/prin contabilitate le oferă utilizatorilor garanția unei imagini fidele asupra activelor, datoriilor, poziției financiare și performanțelor financiare ale entității economice.

Obiectivele cursului:

Generale: înțelegerea obiectului contabilității financiare și a sferei sale de aplicare; înțelegerea conținutului principiilor contabile precizate în cadrul reglementărilor contabile în vigoare; cunoașterea regulilor generale de evaluare contabilă.

Specifice: înțelegerea problematicii specifice capitalurilor entității, a activelor imobilizate, a stocurilor și producției în curs de execuție, a decontărilor cu terții, a trezoreriei entității, atât sub aspectul delimitării conceptuale, dar mai ales al reflectării în contabilitate a principalelor elemente de această natură; stabilirea modalităților de calcul și interpretare a rezultatului exercițiului current și dezvoltarea abilităților studenților privind practica în domeniul contabilității financiare.

Organizarea și structura unităților de învățare în cadrul cursului:

Temele abordate în cadrul acestui curs sunt structurate astfel încât să permită atingerea principalelor obiective prezentate anterior. Conținutul unităților de învățare (UI), în număr de 5, tratează subiecte precum: obiectul contabilității financiare și regulile generale de evaluare, contabilitatea capitalurilor, contabilitatea activelor imobilizate, contabilitatea stocurilor și a producției în curs de execuție, dar și contabilitatea trezoreriei.

Fiecare unitate de învățare este structurată astfel: titlul unității de învățare, cuprins, obiective, rezumat, cuvinte cheie, conținutul unității (sinteze teoretice, exemple), test de autoevaluare, temă de control, terminologie și bibliografia unității de învățare. Dintre temele de control propuse vor fi selectate 2-3 teme de casă pentru a fi postate de platformă.

Calendarul, formatul și tipul activităților implicate:

Cursul este gândit ca unul interactiv; studenții pot trimite comentarii și sugestii pertinente cu privire la unitățile de învățare abordate și/sau pot să completeze informațiile furnizate cu noi informații la care au acces. Parcurgerea acestui curs presupune întâlniri față în față, studiu individual și elaborarea unor teme de control. Minimal, dintre cele 42 de ore repartizate disciplinei: 28 presupun studiu individual, 4 activități tutoriale și 10 sunt arondate temelor de control.

Studenții dispun de libertatea de a-și gestiona singuri modalitatea și timpul de parcurgere a cursului pe durata studiului individual, însă este recomandată parcurgerea succesivă a unităților de învățare în ordinea indicată și îndeplinirea sarcinilor indicate în cadrul fiecăreia. Ritmul de parcurgere a materialului poate fi orientat în funcție de durata pentru studiu prevăzută la fiecare UI. Studenții vor putea beneficia de consultații atât la sediul

facultății, în cadrul orelor prevăzute pentru activitățile tutoriale, precum și prin intermediul comunicării electronice. Activitățile tutoriale se desfășoară în 2 ședințe a câte 2 ore fiecare, conform orarului. Pentru prima întâlnire vor fi pregătite primele două unități de învățare, iar pentru cea de-a doua întâlnire următoarele trei. Pentru ca aceste întâlniri să devină cu adevărat interactive și pentru a se putea focaliza pe aspectele importante, dar și asupra detaliilor necesare, studenților li se recomandă să parcurgă suportul de curs pus la dispoziție la începutul semestrului, precum și conținutul corespunzător unităților de învățare abordate la fiecare întâlnire, din cel puțin una dintre sursele bibliografice indicate. Ulterior întâlnirii se recomandă rezolvarea sarcinilor indicate. Restul de ore alocate disciplinei sunt destinate studiului după manual, suport de curs, bibliografie și notițe, documentării suplimentare în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren și pregătirii temelor, referatelor, portofoliilor și eseurilor.

Metodele utilizate pe parcursul predării disciplinei sunt: expunerea interactivă, problematizarea, exemplificarea practică, dezbaterile studiilor de caz și a aplicațiilor practice din domeniul contabilității financiare.

Materialele folosite în cadrul procesului educational sunt videoproiectorul și calculatorul.

Materialele și instrumentele necesare pentru curs

Pe lângă materialele utilizate în procesul de tutoriat, va fi pus la dispoziția studenților suportul de curs în format electronic pe platforma ID și/sau în format tipărit. Studenții vor lucra mult cu informațiile disponibile (în mod gratuit) pe internet, precum și cu studiile de caz puse la dispoziție de cadrele didactice.

Evaluare și notare:

În ansamblul evaluării sunt definite două componente principale: *aprecierea de parcurs* reprezentând 30% din nota finală și *examinarea propriu-zisă* reprezentând 70% din nota finală.

Evaluarea pe parcurs implică elaborarea celor 3 teme de control prezente atât pe platforma ID, cât și în manual. Termenele limită și modul de abordare sunt prezentate în calendarul detaliat al disciplinei. Depășirea termenului limită anunțat conduce la neluarea în considerare a respectivei teme de control.

Evaluarea finală se va desfășura sub forma examenului scris (subiecte teoretice și aplicații). Pentru fiecare formă de examinare se vor anunța criteriile și barmenul detaliat de notare.

Rezultatele obținute la această disciplină se vor comunica atât pe parcurs, prin relaționare directă, cât și la final, prin anunțarea notei definitive. Comunicarea se poate realiza atât față în față, cât și prin afișarea notelor pe platforma dedicată studenților la această formă de învățământ. Asiguratoriu, fiecare student poate solicita un feedback suplimentar prin contactarea titularului de curs prin intermediul corespondenței online.

Elemente de deontologie academică

Prezența la activitățile tutoriale nu este obligatorie, iar accesul la examen nu este condiționat de un număr minim de prezențe.

Este necesar ca temele de control elaborate de studenți trebuie să aibă suficientă originalitate. Din această perspectivă, se consideră plagiat orice lucrare care reproduce în proporție de minim 40% informații din surse nespecificate. Constatarea plagiatului duce la anularea evaluării lucrării respective, precum și la alte sancțiuni prevăzute în regulamentele universitare. În cazul în care se constată utilizarea fraudei la examen, procesul de examinare va fi sistat imediat, iar lucrarea delictuală va fi anulată.

Rezultatele procesului de examinare vor fi puse la dispoziția studenților pe platforma dedicată acestora, accesabilă pe bază de elemente de identificare și securitate proprii. Contestățiunile se depun în maxim 24 de ore de la afișarea rezultatelor, iar răspunsul la contestații se va comunica în maxim 48 de ore.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1

ASPECTE GENERALE PRIVIND ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII FINANCIARE

Cuprins:

Obiective

Rezumat

Termeni cheie

1.1. Obiectul și sfera de aplicare privind contabilitatea financiară

1.2. Principiile contabile generale

1.3. Reguli generale de evaluare contabilă

Test de autoevaluare

Temă de control

Criterii de evaluare și de notare

Bibliografie

Obiective:

După studiul acestui capitol veți reuși să:

- înțelegeți obiectul contabilității financiare și sfera sa de aplicare;
- înțelegeți conținutul principiilor contabile precizate în cadrul reglementărilor contabile în vigoare;
- cunoașteți regulile generale de evaluare contabilă.

Durata medie de parcurgere a unității de învățare: 4 ore

Rezumat:

Prezentul capitol studiază problematica teoretică de ansamblu a **Contabilității financiare**, care este considerată ca fiind o activitate specializată care își definește obiectul, potrivit reglementărilor în domeniu, prin obiectivele proprii ce privesc măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestiunea și controlul activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute din activitatea persoanelor juridice și fizice care au obligații de această natură.

Organizarea contabilității financiare trebuie să asigure îndeplinirea următoarelor obiective: înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea,

publicarea și păstrarea informațiilor care permit cunoașterea poziției financiare, performanței financiare și a fluxurilor de trezorerie generate de activitățile pe care entitățile economice le gestionează în fiecare exercițiu, atât pentru satisfacerea cerințelor interne de informare, cât și a celor externe, respectiv ale investitorilor prezenți și potențiali, creditorilor financiari și comerciali, clienților, instituțiilor publice și altor utilizatori.

Situațiile financiare anuale reprezintă obiectivul cel mai important al contabilității financiare. Acestea sunt documentele oficiale de prezentare a situației economico-financiare a entităților economice.

Referitor la **organizarea și conducerea contabilității financiare** se reține că sunt stabilite, în primul rând, responsabilitățile manageriale ce privesc: administratorul sau altă persoană care are obligația gestionării entității; directorul economic, contabilul-șef ori altă persoană împuternicită să îndeplinească această funcție, precum și persoanele fizice sau juridice autorizate potrivit legii, membre CECCAR, cărora le revine răspunderea pentru conducerea ei corectă, potrivit legii și prevederilor contractuale.

Totodată, se menționează că activitățile de natură contabilă se organizează și desfășoară, de regulă, fie într-un compartiment distinct, cu cel puțin un salariat în subordinea directorului economic sau contabilului-șef, fie în mai multe asemenea structuri organizatorice, atunci când acestea se justifică.

Principiile contabile generale asimilate pentru activitatea practică aferentă persoanelor juridice care organizează și conduc contabilitate financiară sunt precizate și definite în mod succint în reglementările contabile în vigoare.

Problematica referitoare la **evaluarea elementelor ce se prezintă în situațiile financiare anuale** se rezolvă de toate entitățile, avându-se în vedere prevederile de această natură statuate prin Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și prin Reglementările aplicabile, în spiritul cărora se utilizează următoarele **patru reguli** generale de evaluare:

- evaluarea la data intrării în entitate;
- evaluarea cu ocazia inventarierii;
- evaluarea la încheierea exercițiului financiar;
- evaluarea la data ieșirii din entitate.

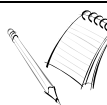
Informațiile prezentate în cadrul acestei teme asigură baza de cunoștințe necesare pentru a opera facil cu conceptele și tehnicile contabile.

Termeni cheie: active; pasive; rezultate; situații financiare anuale; principii contabile; evaluare.

1.1. OBIECTUL ȘI SFERA DE APLICARE A CONTABILITĂȚII FINANCIARE

Contabilitatea, prin obiectul său, a fost și este necesară și, totodată, deosebit de importantă pentru faptul că face posibile atât cunoașterea mărimii și structurii patrimoniului fiecărei entități economice, a modului cum acesta este gestionat și a evoluției sale în timp, cât și utilizarea în procesul decizional a informațiilor pe care le generează, contribuind astfel la creșterea cantitativă și calitativă a activităților pe care entitatea le realizează și/sau le preconizează.

 Contabilitatea financiară necesită o astfel de organizare încât să asigure îndeplinirea următoarelor **obiective**: înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor care permit cunoașterea poziției financiare, performanței financiare și a fluxurilor de trezorerie generate de activitățile pe care entitățile economice le gestionează în fiecare exercițiu, atât pentru satisfacerea cerințelor interne de informare, cât și a celor externe, respectiv ale investitorilor prezenți și potențiali, creditorilor financiari și comerciali, clienților, instituțiilor publice și altor utilizatori.

Această definire a contabilității financiare scoate în evidență, printre altele, importanța deosebită ce se acordă publicării informațiilor pe care aceasta le generează, în sensul că trebuie să asigure satisfacerea cerințelor tuturor celor interesați de **poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie** aferente entității juridice sau fizice a cărei activitate o reflectă. Cele trei cerințe esențiale amintite, cu modificări de formulare și conținut în ceea ce privește ultima dintre ele, sunt valabile și în cazul conceptului de imagine fidelă ce trebuie oferită prin intermediul situațiilor financiare anuale, aspect asupra căruia vom reveni.

 În legătură cu publicarea sau comunicarea informațiilor se impune sublinierea că se realizează, în principal, prin utilizarea unui set de documente, denumit **situații financiare anuale, care reprezintă obiectivul cel mai important al contabilității financiare.**

De altfel, **potrivit Legii contabilității, situațiile financiare anuale** reprezintă documentele oficiale de prezentare a situației economico-financiare a entităților juridice și fizice care intră sub incidența acestei legi și **„trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată”**.

În altă ordine de idei trebuie reliefat faptul că obiectivul abordat mai sus și, în mod firesc, celelalte obiective conferite contabilității financiare se îndeplinesc prin aplicarea efectivă a reglementărilor specifice adoptate în acest sens, care sunt în vigoare începând cu exercițiul financiar 2006 sub denumirea sugestivă de **Reglementări contabile conforme cu directivele europene**, în speță cu Directiva

a IV-a a Comunităților Economice Europene 78/660/EEC/ 25.07.1978 și Directiva 2006/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 referitoare la modificarea Directivei 78/660/CEE.

Situațiile financiare anuale constituie obiectivul central al contabilității, în sensul că întreaga activitate de această natură trebuie astfel organizată și condusă încât raportările de sinteză în cauză să **ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare, profitului sau pierderii entității economice**, denumită și agent economic sau societate comercială ori persoană juridică și fizică ce intră sub incidența Legii contabilității.

În cazul în care reglementările contabile aplicabile nu asigură toate premisele necesare pentru a oferi o imagine fidelă, așa cum este definită mai sus, este obligatoriu să fie prezentate informații suplimentare, iar atunci când în mod justificat, se fac abateri de la reglementări este necesară prezentarea lor în notele explicative, sub aspectul motivelor și a efectelor pe care le produc asupra activelor, datoriilor, poziției financiare și a profitului sau pierderii.

În comparație cu Legea contabilității, Reglementările contabile aplicabile definesc imaginea fidelă oferită prin situațiile financiare anuale într-o manieră proprie, care poate sugera că, în mod nepermis, se modifică definirea adoptată prin lege, pe care o considerăm a fi adecvată. În acest sens, considerăm discutabilă expresia: „imagine fidelă a activelor, datoriilor și poziției financiare” deoarece „poziția financiară” este reflectată, în principal, prin bilanț, unde sunt oglindite atât activele, cât și datoriile. De asemenea, se poate observa că reglementările contabile nu conțin expresia „celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată”, care este importantă întrucât acestea asigură cunoașterea modificărilor poziției financiare.

Situațiile financiare se diferențiază în funcție de mărimea entităților la care se referă, avându-se în vedere în acest sens dacă acestea depășesc sau nu limitele a două dintre următoarele **trei criterii de mărime**: total active 3.650.000 euro; cifră de afaceri netă 7.300.000 euro; număr mediu de salariați în cursul exercițiului 50.

Entitățile economice care la data bilanțului depășesc limitele a două dintre cele trei criterii de mărime amintite, întocmesc **situații financiare anuale**, iar entitățile care la două dintre criterii se situează sub limitele de mai sus, cu excepția celor care își tranzacționează valorile mobiliare pe o piață reglementată de CNVM, întocmesc **situații financiare anuale simplificate**.

a. Situațiile financiare anuale constituie un tot unitar și conțin următoarele cinci componente:

- bilanț;
- cont de profit și pierdere;
- situația modificărilor capitalului propriu;
- situația fluxurilor de trezorerie;
- note explicative la situațiile financiare anuale.

b. Situațiile financiare anuale simplificate constituie, de asemenea, un tot unitar și doar următoarele **trei componente**:

- bilanț prescurtat;
- cont de profit și pierdere;
- note explicative la situațiile financiare anuale simplificate.

Entitățile economice pentru care sunt obligatorii aceste ultime situații financiare pot întocmi, atunci când consideră că este util, și situația modificărilor capitalului propriu și/sau situația fluxurilor de trezorerie.

Situațiile financiare, indiferent de varianta în care se întocmesc (a sau b), conțin ca anexe o declarație scrisă de asumare a răspunderii conducerii entității economice respective de elaborare a lor cu respectarea Reglementărilor contabile conforme cu Directiva a patra a Comunităților Economice Europene, raportul de audit sau raportul comisiei de cenzori, după caz, și propunerea de distribuire a profitului sau de acoperire a pierderii contabile.

Situațiile financiare anuale, precum și cele întocmite de entitățile de interes public (precizate prin Legea contabilității, art. 34) **sunt supuse auditului statutar**, iar raportul întocmit constituie o anexă a lor. La rândul lor, situațiile financiare simplificate se verifică potrivit legii.

Varianta de situații financiare se schimbă, în sensul trecerii de la cele anuale dezvoltate (a) la cele anuale simplificate (b) sau invers, numai atunci când în două exerciții financiare consecutive entitatea economică nu depășește limitele a două dintre cele trei criterii de mărime amintite anterior și, respectiv, dacă sunt depășite limitele a două dintre criteriile la care s-a făcut referire.

Se reține că **obiectul contabilității financiare** conforme cu Directiva a patra a C.E.E. constă în *măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestiunea și controlul activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, în scopul asigurării imaginii fidele a poziției financiare, performanței financiare și fluxurilor de trezorerie aferente fiecărui exercițiu, prin intermediul situațiilor financiare anuale, care furnizează informații utile celor care iau decizii economice.*

În cadrul obiectului contabilității financiare, se acordă importanță deosebită documentelor contabile de sinteză, denumite în literatura de specialitate și în activitatea practică situații financiare anuale, ceea ce se realizează prin asigurarea urmăririi existenței, mișcării și transformării elementelor patrimoniale în cadrul proceselor de producție, repartiție și consum.

Destinația informațiilor contabile utile se extinde de la factorii de decizie interni la toți cei interesați în luarea deciziilor economice, în cadrul cărora un loc semnificativ îl ocupă utilizatorii externi precum finanțatorii, furnizorii, clienții, băncile, partenerii sociali ș.a. Potrivit Legii contabilității, imaginea fidelă pe care o oferă situațiile financiare anuale se referă, în mod expres, la informații referitoare la activitatea desfășurată.